

საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს

სკოპინგის დასკვნა # 13

6.02.2019

საერთო მონაცემები:

საქმიანობის დასახელება: „შიდასახელმწიფოებრივი მნიშვნელობის (შ-118) გორდი-ნოღა-მედილეთის საავტომობილო გზის მე-5 კმ-ზე მდინარე ცხენისწყალზე სახიდე გადასასვლელის მშენებლობა და ექსპლუატაცია“

საქმიანობის განმახორციელებელის დასახელება და მისამართი: საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტი; ალ. ყაზბეგის გამზირი N12;

საქმიანობის განხორციელების ადგილი: ხონის მუნიციპალიტეტი

განაცხადის შემოსვლის თარიღი: 24.12.2018

მონაცემები სკოპინგის ანგარიშის შემდგენელის შესახებ: შპს „კაუკასუს როუდ პროჯექტი“

ძირითადი საპროექტო მონაცემები

სკოპინგის დასკვნის მიღების მიზნით სამინისტროში „საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტის“ მიერ წარმოდგენილია, ხონის მუნიციპალიტეტში „შიდასახელმწიფოებრივი მნიშვნელობის გორდი-ნოღა-მედილეთის საავტომობილო გზის მე-5 კმ-ზე მდ. ცხენისწყალზე სახიდე გადასასვლელის“ სკოპინგის ანგარიში.

საავტომობილო გზების დეპარტამენტის მიერ დაგეგმილია ხონის მუნიციპალიტეტში მდ. ცხენისწყალზე სახიდე გადასასვლელის მშენებლობა, რომელიც დააკავშირებს მათხოჯი-ხიდი-გორდი-კინჩხას და ქუთაისი-წყალტუბო-ცაგერი-ლენტეხი-ლარსის საავტომობილო გზებს. ასევე, აღნიშნული ხიდი ერთმანეთთან დააკავშირებს ორ სოფელს, გაღმა ნოღას და მედილეთს.

მდ. ცხენისწყალზე, ამჟამად არსებობს კიდული საფეხმავლო ხიდი ხის ფენილით, რომლის გაბარიტი 3.0 მ-ია. მასზე ავტოტრანსპორტის გადაადგილება შეუძლებელია. ტერიტორიის დათვალიერებისას, დადგინდა, რომ კიდული ხიდი საფრთხის შემცველია ხიდზე ფეხით მოსიარულეთათვის. ახალი ხიდისთვის შერჩეული ტერიტორია მდებარეობს არსებულის ქვედა მხარეს 160 მ-ის მანძილზე. კონსტრუქცია მდინარის კალაპოტს მართობულად გადაკვეთს. საპროექტო ხიდი მდებარეობს დაუსახლებელ ტერიტორიაზე, ორ სოფელს შორის ჩამომავალ მდინარე ცხენისწყალზე.

წარმოდგენილი საპროექტო გადაწყვეტილებით, მდინარე ცხენისწყალზე ხიდი გათვალისწინებულია ფოლად-რკინაბეტონის ორ მალიანი ჭრილის სისტემით. ხიდის სქემაა 42.6+33.0 მ, დაგეგმილი ხიდის მთლიანი სიგრძეა 83,76 მ. გაბარიტი 8+2×1.0 მ.

სახიდე გადასასვლელის სამშენებლო პროცესი მოიცავს მიწის სამუშაოებს, ვაკისის მოწყობის უბნებზე ინერტული მასალის შემოტანას და ნიადაგის ფენების პროფილირებას. ასევე, გათვალისწინებულია გრუნტის მოჭრის უბნებზე - მიწის მოხსნა საჭირო ნიშნულამდე და დატკეპნა მძიმე ტექნიკით. ზედაპირული ფენის მოწყობის შემდეგ დაგეგმილია ხიდამდე მისასვლელი გზის გაკეთება და მარკირება. სამუშაოების ბოლო ეტაპზე მოხდება ნიადაგის რეკულტივაცია.

სკოპინგის ანგარიშის საჯარო განხილვასთან დაკავშირებით ინფორმაცია გამოქვეყნებული იყო სამინისტროს ვებგვერდზე, ასევე ხონის მუნიციპალიტეტის ადმინისტრაციული ერთეულის შენობის საინფორმაციო დაფაზე და სოფელ ძეძილეთის გამგეობის საინფორმაციო დაფაზე. განხილვა ჩატარდა 2019 წლის 16 იანვარს ხონის მუნიციპალიტეტის სოფ. ძეძილეთის გამგეობის შენობაში. განხილვას ესწრებოდა გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს წარმომადგენელი, საქართველოს საავტომობილო დეპარტამენტის წარმომადგენელი, სოფელ ძეძილეთის ადმინისტრაცია და ადგილობრივი მოსახლეობა. სკოპინგის ანგარიშთან დაკავშირებით დამსწრეთა მხრიდან მოსაზრებები არ დაფიქსირებულა. ასევე, არ წარმოდგენილა წერილობითი შენიშვნები წარმოების პროცესში.

სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, შესწავლილ იქნა საპროექტო ტერიტორია. ჩატარებული სამუშაოების შედეგად მოხდა გარემოზე და ადამიანის ჯანმრთელობაზე მოსალოდნელი ძირითადი ზემოქმედების წყაროების, სახეებისა და ობიექტების იდენტიფიცირება.

სკოპინგის პროცედურის შედეგად განსაზღვრული და დადგენილი იქნა დაგეგმილი საქმიანობის გზშ-ს ანგარიშის მომზადებისათვის საჭირო კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის ჩამონათვალი. ასევე გზშ-ს პროცესში დეტალურად შესასწავლი ზემოქმედებები.

გზშ-ის ანგარიშის მომზადებისთვის საჭირო კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის ჩამონათვალი

- 1. გზშ-ს ანგარიში უნდა მოიცავდეს „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-10 მუხლის მეხუთე ნაწილით დადგენილ ინფორმაციას;**
- 2. გზშ-ს ანგარიშს უნდა დაერთოს „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-10 მუხლის მეოთხე ნაწილით განსაზღვრული დოკუმენტაცია;**
- 3. გზშ-ს ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს სკოპინგის ანგარიშში მითითებული (განსაზღვრული, ჩასატარებელი) კვლევების შედეგები, მოპოვებული და შესწავლილი ინფორმაცია, გზშ-ის პროცესში დეტალურად შესწავლილი ზემოქმედებები და შესაბამისი შემცირების/შერბილების ღონისძიებები;**
- 4. გზშ-ს ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს:**
 - პროექტის საჭიროების დასაბუთება;
 - პროექტის აღწერა;

- საპროექტო ხიდის პარამეტრები და დაგეგმილი საქმიანობის განხორციელების ადგილის კოორდინატები;
- ინფორმაცია დაგეგმილი ხიდის სტრუქტურის შესახებ;
- სახიდე გადასასვლელის ნაგებობის საანგარიშო პარამეტრები გაანგარიშებული მდინარის მაქსიმალური 1% უზრუნველყოფის ხარჯის შესაბამისად;
- მდინარის წყლის რეჟიმი; წყალმცირობისა და წყალუხვობის პერიოდები;
- წყალარინების არხების მოწყობის, პროფილირების და განივი დრენაჟის მილების მოწყობის შესახებ ინფორმაცია;
- გომეტრიული პარამეტრები, განივი კვეთების შესახებ ინფორმაცია;
- მშენებლობის პერიოდში წყლის დაბინძურების საფრთხის შესახებ; კალაპოტის დავიწროვების ან გაფართოების შესახებ ინფორმაცია;
- ინფორმაცია მდინარის ცოცხალ კვეთში ტექნიკის განთავსებასთან დაკავშირებით, მდინარის წყლის სიმღვრივის მატების საფრთხის გათვალისწინებით;
- ინფორმაცია გზის საფარის შესახებ, საპროექტო ადგილამდე მისასვლელი გზის აღწერილობა;
- ინფორმაცია ამჟამად არსებული ხიდის დემონტაჟის შესახებ;
- სამშენებლო ბანაკის და სანაყაროების shape ფაილები;
- პროექტის ალტერნატიული ვარიანტები: შესაბამისი დასაბუთებით, მათ შორის არა ქმედების ალტერნატივა, საპროექტო ხიდის განთავსების ალტერნატიული ვარიანტები და გარემოსდაცვითი თვალსაზრისით შერჩეული დასაბუთებული ალტერნატივა;
- დაგეგმილი საქმიანობის შეწყვეტის შემთხვევაში ან საქმიანობის დაწყებამდე არსებული გარემოს მდგომარეობის აღდგენის საშუალებებს;

4.1 სამშენებლო სამუშაოების განხორციელების შესახებ ინფორმაცია კერძოდ:

- მცენარეული და ნიადაგის საფარის მოხსნის სამუშაოების, გრუნტის სამუშაოების და სარეკულტივაციო სამუშაოების შესახებ დეტალური ინფორმაცია; („ნაყოფიერი ფენის მოხსნის, შენახვის, გამოყენებისა და რეკულტივაციის შესახებ“ ტექნიკური რეგლამენტის მოთხოვნათა დაცვით);
- მშენებლობაზე დასაქმებული ადამიანების საერთო რაოდენობა, მათ შორის ადგილობრივთა წილი;
- მშენებლობაში გამოყენებული ტექნიკის ჩამონათვალი და რაოდენობა;
- დეტალური ინფორმაცია გზის მოწყობისა და მარკირების შესახებ;
- ინფორმაცია მშენებლობაში გამოყენებისთვის უვარგისი ქანების დროებითი და საბოლოო განთავსების შესახებ. კერძოდ, ფუჭი ქანების განთავსების (სანაყაროების) ადგილმდებარეობის ზუსტი კოორდინატები, ფუჭი ქანების მოცულობა და შესაბამისი საპროექტო დოკუმენტაცია;
- ინფორმაცია მშენებლობისთვის საჭირო ინერტული მასალების მოპოვების შესახებ;

4.2 ძირითადი სამშენებლო ბანაკის განთავსების შესახებ ინფორმაცია მათ შორის:

- სამშენებლო ბანაკის გენ-გეგმა;

- ბანაკის განთავსების ადგილის კოორდინატები და ფართობი;
- ინფორმაცია სამშენებლო ბანაკის სასმელ-სამეურნეო და ტექნიკური წყალმომარაგების შესახებ;
- სამშენებლო ბანაკის ჩამდინარე წყლების მართვის საკითხი; ტერიტორიაზე გათვალისწინებული საასენიზაციო ორმოს ტევადობა; საწარმოო ჩამდინარე წყლების მართვის საკითხი;
- ინფორმაცია, როგორც მშენებლობის, ასევე ექსპლუატაციის ეტაპზე მოსალოდნელი ნარჩენების შესახებ;

4.3 საპროექტო დერეფანში ჩატარებული გეოლოგიური კვლევის ანგარიში, რომელიც უნდა მოიცავდეს შემდეგს:

- საპროექტო უბნის გეოლოგიური აგებულება;
- საპროექტო დერეფნის საინჟინრო-გეოლოგიური რუკა, საინჟინრო-გეოლოგიური ჭრილები;
- საპროექტო დერეფანში ჩატარებული საინჟინრო-გეოლოგიური კვლევის შედეგები. მათ შორის ყურადღება უნდა გამახვილდეს საპროექტო დერეფანში საშიში გეოდინამიკური პროცესების (მეწყერი, ეროზია) განვითარების თვალსაზრისით რთული უბნების მდებარეობებსა და აღწერაზე. მოცემული უნდა იყოს გასატარებელი პრევენციული ღონისძიებები;
- მშენებლობის დაწყებამდე საპროექტო დერეფანში ჩასატარებელი დეტალური საინჟინრო-გეოლოგიური კვლევების შესახებ ინფორმაცია;

4.4 ჰიდროლოგიური კვლევის ანგარიში, რომელიც უნდა მოიცავდეს შემდეგს:

- მდინარე ცხენისწყლის ჰიდროლოგია;
- დეტალური ინფორმაცია მაქსიმალურ და მინიმალურ ჩამონადენზე, ასევე მყარ ნატანზე;
- ეროზიული პროცესების შესახებ ინფორმაციას და საჭიროების შემთხვევაში ეროზიის საწინააღმდეგო ღონისძიებებს კალაპოტური პროცესების და ნაპირსამაგრი სამუშაოების შესახებ;

4.5. ბიოლოგიური გარემო: საპროექტო ტერიტორიის ფლორისა და მცენარეული საფარის დეტალური აღწერა; საქართველოს იშვიათი და წითელი ნუსხის სახეობები, რომლებიც გვხვდება დაგეგმილ საპროექტო დერეფანში; ხმელეთის ფაუნა; საპროექტო დერეფანში გავრცელებული საქართველოს წითელ ნუსხაში შეტანილი ცხოველთა სახეობები; საკვლევი არეალი და საველე კვლევის მეთოდები, სენსიტიური ადგილები, საველე კვლევის შედეგები;

5. გარემოზე მოსალოდნელი ზემოქმედების შეფასება თითოეული გარემოს კომპონენტისათვის და პროექტის განხორციელების შედეგად მოსალოდნელი ზემოქმედებების შეჯამება, მათ შორის:

- ზემოქმედება ატმოსფერულ ჰაერზე მშენებლობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე, ემისიები სამშენებლო ტექნიკის მუშაობისას, სამშენებლო მასალების დამამზადებელი ობიექტებიდან, გაბნევის ანგარიში;
- ხმაურის გავრცელება და მოსალოდნელი ზემოქმედება მშენებლობის და ექსპლუატაციის ეტაპზე და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- ზემოქმედება მიწისქვეშა/გრუნტის წყლებზე და შემარბილებელი ღონისძიებები;
- ზემოქმედება ზედაპირულ წყლებზე მშენებლობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე, ზედაპირული წყლების დაბინძურების რისკი;
- ბიოლოგიურ გარემოზე ზემოქმედება და ზემოქმედების შეფასება მშენებლობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე;
- საპროექტო ტერიტორიაზე არსებულ მცენარეებზე. მათზე ზემოქმედების შემთხვევაში, წარმოდგენილი იქნეს ინფორმაცია ზემოქმედებას დაქვემდებარებული ხე-მცენარეების შესახებ სახეობების და რაოდენობის მითითებით. ზემოქმედება ეროვნული კანონმდებლობითა და საერთაშორისო ხელშეკრულებებით დაცულ სახეობებზე და ჰაბიტატებზე.
- გზმ-ის ანგარიშში უნდა აისახოს უშუალოდ პროექტის გავლენის ზონაში არსებულ ცხოველებზე, მათ შორის წყალზე დამოკიდებულ ცხოველებზე, ასევე იქთიოფაუნაზე შესაძლო ზემოქმედებაზე, ასევე ზემოქმედების თავიდან აცილების, შემცირების, შერბილების და საკომპენსაციო ღონისძიებებზე წარმოდგენილ იქნას ზემოაღნიშნული კვლევის შედეგები;
- ზემოაღნიშნული კვლევების შედეგების საფუძველზე, მონიტორინგის გეგმაში აისახოს, ბიომრავალფეროვნების ცალკეულ კომპონენტებზე ზემოქმედებაზე დაკვირვების საკითხი.
- ნარჩენების მართვის საკითხები, ნარჩენების მართვის გეგმა, ნარჩენების წარმოქმნით მოსალოდნელი ზემოქმედება;
- ზემოქმედება და ზემოქმედების შეფასება სოციალურ-ეკონომიკურ გარემოზე, მიწის საკუთრებასა და გამოყენებაზე, ბუნებრივი რესურსების შეზღუდვაზე, ჯანმრთელობასა და უსაფრთხოებასთან დაკავშირებული რისკები და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- ზემოქმედება ისტორიულ-კულტურულ და არქეოლოგიურ ძეგლებზე;
- მშენებლობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე განსახორციელებელი შემარბილებელი ღონისძიებების გეგმა;
- მშენებლობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე განსახორციელებელი მონიტორინგის გეგმა;
- ავარიულ სიტუაციებზე რეაგირების დეტალური გეგმა;
- სკოპინგის ეტაპზე საზოგადოების ინფორმირებისა და მის მიერ წარმოდგენილი მოსაზრებებისა და შენიშვნების შეფასება;
- გზმ-ის ფარგლებში შემუშავებული ძირითადი დასკვნები და საქმიანობის პროცესში განსახორციელებელი ძირითადი ღონისძიებები;
- საპროექტო ხიდის განთავსების ტერიტორიის სიტუაციური სქემა (შესაბამისი აღნიშვნებით);

6. გზშ-ს ანგარიშში ასევე წარმოდგენილი უნდა იყოს:

- ინფორმაცია ახლომდებარე კარიერების შესახებ, საიდანაც მოხდება მშენებლობისთვის საჭირო მასალების ტრანსპორტირება;
- აღნიშნულ მდინარეზე აგებული ნაგებობები და საექსპლუატაციო თავისებურებები;
- სახიფათო ზონების განსაზღვრა; საშიში გეოლოგიური პროცესების შესაძლო გააქტიურების განსაზღვრა მშენებლობა-ექსპლუატაციის პერიოდში, დამცავი ღონისძიებების მითითებით;
- საპროექტო ხიდის ძირითადი ტექნიკური პარამეტრები ერთიანი ცხრილის სახით;
- აეროფოტო სურათზე (მაღალი გარჩევადობით) დატანილი საპროექტო არეალის სქემატური რუკა ბეჭდური და ელექტრონული ფორმით (A3 ფორმატი; Shape ფაილი WGS_1984_37N (38N) პროექციით), სადაც მოცემული იქნება საპროექტო ხიდი, სამშენებლო ბანაკი, სამშენებლო მოედნები, სანაყაროს ტერიტორია (ასეთის არსებობის შემთხვევაში);

დასკვნითი ნაწილი:

სკოპინგის დასკვნის მიღების მიზნით „საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტის“ მიერ სამინისტროში წარმოდგენილ „შიდასახელმწიფოებრივი მნიშვნელობის (შ-118) გორდი-ნოლა-ძეძილეთის საავტომობილო გზის მე-5 კმ-ზე მდინარე ცხენისწყალზე სახიდე გადასასვლელის“ მშენებლობის და ექსპლუატაციის პროექტზე **სავალდებულოა გზშ-ის ანგარიში მომზადდეს** წინამდებარე სკოპინგის დასკვნით გათვალისწინებული კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის და წარმოსადგენი დოკუმენტაციის მიხედვით.